

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2020. ÁPRILIS

TETT ÉS VÉDELEM
LIGA

TARTALOMJEGYZÉK

	Vezetői összefoglaló	3
	A Tett és Védelem Liga	4
	A jelentésről	5
	Módszertan	7
2	Antiszemita gyűlöletcselekmények – 2020. április	10
	További gyűlöletcselekmények	10
	Hivatalos és civil reakciók	11
	Egyéb hírek	13
	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos eljárásban kezdeményezett ügyei	14
	A hónap krónikája	15
	Kapcsolat és támogatás	16
	Felhasznált irodalom	16
	Impresszum	17

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem jelentős része az antiszemita incidensek előfordulásának nyomon követése. A Tett és Védelem Liga egyik célja, hogy a társadalom szélesebb köreiben felhívja a figyelmet az antiszemitizmusra. Ennek elsődleges eszköze a közéletben előforduló gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos folyamatos és szakmailag megalapozott monitoringtevékenység. Az antiszemita incidensekre és egyéb gyűlöletcselekményekre vonatkozó információk gyűjtése és elemzése hiányában sem a zsidó közösségek, sem az egyének számára nem lehet valós védelmet biztosítani. Az adatgyűjtés eredményét a Tett és Védelem Liga havi rendszerességgel közzéteszi havi jelentések formájában, az egyes országokra/régiókra vonatkozó megállapítások összefoglalóját pedig éves jelentésben publikálja.

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentések mindkét cselekményt összefoglalóan 'gyűlöletcselekményeknek' nevezik.

Az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és az egyéb típusú gyűlölet-bűncselekmények közötti fő különbség az antiszemita motiváció megléte. Az egyes országok eltérő törvényei és jogszabályi alkalmazásai következtében változó, hogy a büntetőjog szerint mely antiszemita incidensek számítanak bűncselekménynek. Előfordulnak olyan gyűlölet motiválta cselekmények is, amelyek ugyan felzaklatják a zsidó közösséget, mégsem tekinthetők bűncselekménynek, például a szólásszabadság égisze alatt. Az általános áttekintés megszerzése és az időbeli változások vizsgálata érdekében a Tett és Védelem Liga szerint mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

A minél szélesebb körű monitorozás érdekében a Tett és Védelem Liga többféle forrást alkalmaz. Az események regisztrálásán kívül, az egyes incidensek különböző jellemzőit is számba vesszük. A dokumentálás során rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére (amennyiben ismert), célpontjára és (esetleges) következményeire vonatkozó adatokat, valamint megkülönböztetjük egymástól az eltérő cselekménytípusokat.

Áprilisban Alapítványunk nem talált olyan hírt, ami az *Antiszemita gyűlöletcselekmények* kategóriájába kerülhetett volna.

A Tett és Védelem Alapítvány monitoringtevékenysége során 2020 áprilisában olyan esetet nem azonosított, amely bár gyűlöletcselekmény, az időpontja ismeretlen, vagy jelentéktelenségük illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezi részét a statisztikának. Ezért a *További gyűlöletcselekmények* kategóriába sem került hír.

Ebben a hónapban új eljárást nem kezdeményezett Alapítványunk és korábbi eljárásainkkal kapcsolatban sem kaptunk értesítést.

A TETT ÉS VÉDELEM LIGA

Az elmúlt évtizedben erősödött az antiszemitizmus Európában. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA)¹ felmérései és a Rágalmazásellenes Liga (ADL) Global 100² tanulmányai jól mutatják az antiszemitizmus széles spektrumát és időbeli változásait.

Az antiszemita incidensek az események tartalmát, megnyilvánulási módját és elkövetőit tekintve meglehetősen különböznek egymástól a monitorozott országokban. A modern antiszemitizmus leginkább az iszlamizmushoz és a szélsőséges jobb-, illetve baloldali csoportokhoz köthető. Iszlamista megnyilvánulások leggyakrabban Nyugat-Európa azon országaiban fordulnak elő, ahol nagyobb számú muszlim lakosság él, míg Kelet- és Közép-Európában ritkaságnak számítanak. A szélsőbaloldali antiszemitizmus Nyugat-Európában gyakran az anticionizmus álcája mögé bújik, és rendszerint a közel-keleti

konfliktushoz köthető. Kelet- és Közép-Európában a jobboldal zsidókkal szembeni előítéletességének van hagyománya, és nem csupán a fasizmushoz és a nácizmushoz köthető, hanem időnként populista-nacionalista csoportok köreiben is megjelenik. Az elmúlt évtizedben számos országban érezte magát egyre nagyobb veszélyben a zsidó közösség. A veszélyérzet nem csak a zsidók és zsidó intézmények ellen irányuló fizikai támadások terjedése miatt növekszik, hanem az egyre terjedő összeesküvés elméletek, a gyűlölet online megnyilvánulásai és az olyan politikai kampányok miatt is, amelyek be kívánják tiltani például a brit milá szertartást és a kóser étkezést.

Az antiszemitizmus elleni harc egyre sürgetőbb probléma Európában. A Tett és Védelem Liga azért jött létre, hogy felfedje a modernkori antiszemitizmus mozgatórugóit és hatékony védelmet biztosítson ellene.

¹ Az EU alapjogi ügynöksége: „antiszemitizmus – az európai unióban 2008 és 2018 között rendelkezésre álló adatok áttekintése”

² [HTTPS://GLOBAL100.ADL.ORG](https://global100.adl.org)

A JELENTÉS RŐL

Az antiszemitizmus általános megítélése és kezelése sokszor szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele a tényleges helyzet megismerése, amelynek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek³ monitorozása.

A Tett és Védelem Liga 2019-től kezdve Európa 7 országában folytat monitoringtevékenységet. Első lépésként jelenleg Ausztriában, Csehországban, Norvégiában, Lengyelországban, Romániában, Szlovákiában és Svédországban gyűjtünk adatokat, később további országokra is ki fogjuk terjeszteni tevékenységünket. Az antiszemitizmus monitorozását illetően az országoknak megvannak a maguk sajátosságai, melyek között meglehetősen nagy különbségek fedezhetők fel. Bizonyos országokban több olyan szervezet is működik, amely a Tett és Védelem Ligához hasonló céllal rendelkezik, míg máshol elhanyagolható mértékű vagy egyáltalán nincsen hasonló tevékenység. A Tett és Védelem Liga semmi esetre sem szeretne a meglévő szervezetek helyébe lépni, információcserére törekszünk és együttműködések szeretnénk létrehozni.

A havi jelentéseken túl, az incidensek részletes elemzését ismertető éves összefoglaló jelentéseket is készítünk. A jelentéseket angol nyelven, illetve a legtöbb esetben a helyi nyelven is közzétesszük.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények és incidensek egyfajta üzenetnek tekinthetők, nem csak az adott áldozatra, hanem egy nagyobb közösség felé irányulnak. Az antiszemitizmus és az egyéb gyűlölet-bűncselekmények tehát nem csak egy adott személyt, hanem az egész társ-

adalom szerkezetét támadják. Ez természetesen nem csökkenti az áldozatok által átélt fájdalmat és lelki traumát. Ezen bűncselekmények gyakran nem csak az áldozatokra vagy a tulajdonukra jelentenek veszélyt, de gyakran az áldozat önbecsülése és méltósága is csorbát szenved. Az incidensek azt érzékeltetik, hogy az áldozat nem egyenrangú tagja vagy egyáltalán nem is tagja a társadalomnak. Mivel a gyűlölet-bűncselekmények általánosságban az áldozat valamely (vélt vagy valós) megváltoztathatatlan tulajdonsága ellen irányulnak, az áldozat szinte védtelen. Az áldozatok sokszor félnek, hogy hasonló vagy még rosszabb atrocitások érik majd őket, ha azonosítják az elkövetőket az illetékes hatóságnál. Az incidensek nem megfelelő kezelése könnyen vezethet másodlagos viktimizációhoz, amikor az áldozat elhiszi, hogy ő a hibás, amiért például nem volt elég elővigyázatos, stb. Ezek a típusú bűncselekmények, mint már említettük, egy egész közösséget érintenek. Áldozatai sokszor felcserélhetők, mivel számos esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott megtámadott csoport tagja. Ez azt jelenti, hogy a megtámadott csoport minden tagja potenciális áldozattá válik és félhet, hogy a jövőben ő maga is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontja lesz. Ez különösen igaz azokra a csoportokra, amelyek hosszú idő óta ki vannak téve az előítéletességnek. Annak hosszas bizonyítása szükségtelen, hogy a zsidóság ebbe a körbe tartozik. Ezen cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen incidensek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve súlyos következményekkel járhat, hiszen egyrészt felbátorítja az elkövetőket, hogy hasonló cselekményeket kövessenek el, másrészt az egész társadalom összetartó erejét csonkítja⁴.

Nem túlzás azt állítani, hogy kevesebb gyűlölet-bűncselekményt jelentenek és dokumentálnak, mint amennyi valójában

³ Részletekért lásd a *Műszertan* fejezetet.

⁴ Levin és McDevitt 1999, 92-93; OSCE/ODIHR 2009a, 19-21; OSCE/ODIHR 2009b, 17-18; Perry 2001, 10).

történik. Az elkövetett és a bejelentett bűncselekmények számában való országokbeli eltérés nem feltétlenül köthető a zsidók számához. A kevesebb bejelentett cselekmény egyik oka, hogy az áldozatok sokszor nem jelentik az eseteket a rendőrségen vagy az illetékes hatóságnál. Ennek több magyarázata lehet. Sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik az eseteket, akár felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van továbbá, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat vagy nem tudja hova fordulhatna segítségért. Az áldozatok tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül és a bejelentés miatt még többet fognak szenvedni, illetve azt is feltételezhetik, hogy a hatóságok nem

tudják majd bizonyítani a gyűlöletmotivációt, így a bejelentés hiábavaló.

A civil szervezetek segíthetnek ezen problémák orvoslásában, együttműködhetnek a rendőrséggel és az illetékes hatóságokkal, valamint egyfajta közvetítő szerepet is betölthetnek az áldozat és a hatóság között. A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy felhívják a hivatalos szervek figyelmét a gyűlölet motiválta bűncselekményekre és az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendeket rajzoljanak fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra terelésében, jogi védelmet nyújthatnak az áldozatoknak, és egyéb módon segíthetik őket.

MÓDSZERTAN

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel, melyeket az EBESZ a következőképpen definiál⁵ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁶
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. Habár az antiszemitizmusnak létezik egy széles körben elfogadott meghatározása (lásd IHRA 2017), a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozóan jelenleg nincs egy következetes definíció a Tett és Védelem Liga által monitorozott országokban.

A jogi következmények is eltérőek az egyes országokban, így előfordulhat, hogy ami bűncselekménynek számít az egyik országban, nem törvényellenes egy másikban. Egyértelmű példa erre az ún. holokauszttagadás, amely Magyarországon például jogellenes, míg a Tett és Védelem Liga által monitorozott számos másik országban nem törvénysértő. A Tett és Védelem Liga adatgyűjtése meglehetősen széleskörű, igyekszünk minden esetről beszámolni jelentéseinkben, ugyanakkor előfordulhat, hogy egymáshoz hasonló eseteket bizonyos országokban bűncselekményként, míg máshol „csak” incidensként tartunk nyilván. Mindig az adott ország büntető törvénykönyve szerinti meghatározást vesszük alapul. Úgy véljük, hogy e különbségek okozta problémák idővel csökkenni fognak, ahogy egységes meghatározásokat

és jogszabályi rendelkezéseket fogadnak el az Európai Unióban.

Jelentéseinkben részletesen ismertetjük a gyűlölet motiválta incidenseket és bemutatjuk, hogyan igyekszünk kezelni a problémákat. Jelentéseink nemzetközi és független monitorozásokon, helyi tudósítóktól szerzett információkon, valamint azonos vagy hasonló ügyekkel foglalkozó szervezetek gyűjtötte adatokon alapulnak.

A havi jelentések a lehető legtágabb értelemben veszik számba az antiszemitizmus motiválta gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket, bemutatva azok elkövetőit, célpontját, módszereit és üzenetét. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos azonban, hogy az antiszemita motivációt meg lehet állapítani, azaz, hogy az elkövető a zsidósághoz való tartozás vagy annak feltételezése miatt választotta az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő.

A monitorozás során gyűlöletcselekménynek tekintünk minden esetet, amely a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába tartozik. Ezek lehetnek az adott ország büntető törvénykönyve által nevesített bűncselekmények (például közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban a büntető törvénykönyvben szereplő egyéb tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható.

A gyűlöletcselekmények azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített indikátorok⁷ vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. A média figyelésén és helyi tudósítók beszámolóin túl, a Tett és Védelem Liga az

⁵ A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, a gyakorlati munkában azonban nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

⁶ Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény (OSCE/ODIHR 2009a, 24). Ennek általunk való kezelését lásd később.

⁷ Ezeket a *Módszertan* részben ismertetjük.

áldozatok bejelentéseire támaszkodik. Magyarországon 24 órás forródrót működik, amely megkönnyíti a bejelentést. Célunk, hogy más országokban is létrehozzunk hasonló szolgáltatást, hogy a helyi nyelveken lehessen bejelentéseket tenni. Ezen kívül lehetőség van névtelen online bejelentésre is, ennek különösen nagy jelentősége lesz a beszámolóink szempontjából. Ha az áldozat nem tud vagy nem szeretne bejelentést tenni, a Tett és Védelem Liga közvetítő révén tudja támogatni az áldozatot a folyamatban. Közvetítő lehet az áldozat családtagja, ismerőse, az incidens tanúja vagy egy másik civil szervezet.

A Tett és Védelem Liga deklarált célja, hogy szoros kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel bizonyos országokban az incidensek áldozatait vagy tanúit először a hatóságokat értesítik.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: televízió, rádió, valamint a sajtó nyomtatott és internetes változata. A jelentések lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

A közbeszédet szakértői csoport monitorozza. Célunk, hogy a média egyre növekvő szeletét folyamatos megfigyelés alatt tarthassuk. A monitorozás kiterjed nagyjából az összes fogható tévé- és rádióadóra, minden nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, valamint az online hírportálokra, a közösségi oldalakra és a szélsőséges, gyűlöletkeltő honlapokra is. A monitorozás folyamata rendszeresen és következetesen, pontosan kidolgozott szabványok alapján történik.

A monitorozott gyűlöletesemények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyan incidensek is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítunk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába:

- csak a monitorozott országban történt

gyűlöletesemények; nem számít, hogy az áldozat az adott ország állampolgára vagy sem

- minden cselekedet, incidens, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ha a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény vagy épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társul további antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- a Tett és Védelem Ligának bejelentett antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és a cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha túlmennek a politikai közlésen és a hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, melyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek.

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹:

- az adott monitorozott országhoz és az ország zsidóságához köthető antiszemita gyűlöletesemények, amelyek valamilyen oknál fogva nem tartoznak a statisztikába (például nem az adott országban történtek, nem bizonyítható az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei)
- gyűlöletkifejezések, amelyek rendszeresen megjelennek honlapokon, kommentekben és online fórumokon, de amelyekről nem érkezett bejelentés a Tett és Védelem Ligához
- egyéb hírek, amelyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz.

⁸ A kritériumok kialakításakor felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletesemények leírását módosítottuk; a jelenlegi leírások eltérnek a 2013-ban használt meghatározásoktól.

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Fentebb említettük a különböző indikátorokat, amelyek segítenek eldönteni, hogy az adott incidens elkövetését előítélet motiválta-e vagy sem.

Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, az incidens helyszínére és időpontjára vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk és szintén lejegyezzük, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen – akár jogi – következményei.

A cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeit is rögzítenünk. Az esetek tipizálását kétféle módon végezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és holokauszttagadás.

A másik csoportosításkor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* című útmutató ajánlása alapján a következő hétféle cselekménytípust különböztetjük meg¹⁰:

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek élete veszélybe kerül
 - bombák és levélbombák
 - emberrablás
- Támadás
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is beleértve, amikor a dobás célt téveszt

- Rongálás
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - tulajdon meggyalázása
 - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet
- Fenyegetés
 - egyértelmű és konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt
 - zaklatás
 - rágalmozás
- Gyűlöletbeszéd
 - nyilvános gyűlöletbeszéd
 - virtuális gyűlöletbeszéd
 - sértő magatartás
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - gyűlöltbeszéd az irodalomban és a zenében
- Diszkriminációs esetek

Elsődleges fontosságúnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek az incidensek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amelyben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó (Perry 2001, 8). A statisztikai adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.¹¹ Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

¹⁰ CEJL 2012, 10–12

¹¹ Eppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) a Rágalmazásellenes Liga (ADL) jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK – 2020. ÁPRILIS

A Tett és Védelem Alapítvány áprilisi monitoringtevékenysége során antiszemita gyűlöleteselekményt nem azonosított.

TOVÁBBI GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoringtevékenysége során 2020 áprilisában olyan esetet nem azonosított, amely bár gyűlöletcselekmény, az időpontja ismeretlen, vagy jelentéktelenségük, illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezik részét a statisztikának.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Nem indít eljárást az NMHH a Hír TV kitörés napi neonáci megemlékezésről szóló riportja miatt

Forrás: media1.hu, merce.hu

2020. április 8. Mint arról februári jelentésünkben beszámoltunk, botrányos tudósításban számolt be a Hír TV híradója a február 8-i kitörés napi neonáci megemlékezésről. A zavaros riport ellen, aminek a címe *Antifasiszta tüntetők zavarták meg a kitörés napi megemlékezéseket* volt, Alapítványunk február 11-én nyílt levélben tiltakozott a Hír TV szerkesztőségénél. Ebben Alapítványunk kéri a szerkesztőséget, hogy mentse fel a munkavégzés alól azt a munkavállalóját, aki a botrányos tudósítást készítette. Ez a híranyag azt sugalmazta, mintha a törvény által betiltott önkényuralmi jelképekkel díszelő emléktúra a társadalmi normákkal mindenben egyező volna. A Hír TV felvételén jól láthatóan azonosítható az egyik résztvevő által viselt egyenruhán a német birodalmi sas és alatta a horogkereszt. A TEV az eseményen használt önkényuralmi jelképek kapcsán megtette a feljelentést.

Összességében: „A szélsőségek által szervezett rendezvények viszont azt sulykolták: a Budapestet és Európát »hősiesen védő« német és magyar katonák »bátran helytálltak«, amelyről évről-évre meg kell emlékezni. A Hír TV tudósítása elfogadhatónak állítja be a szélsőséges jelképek használatát és a szervezők által képviselt kirekesztő szélsőséges nézeteket, így akarva-akaratlanul hozzájárulhat a jelképekhez köthető szélsőjobb oldali eszmék széles körű terjedéséhez és megerősödéséhez, megszegve ezzel az 1947-es párizsi békeszerződésben rögzíteteket.”—fejeződik be a TEV nyílt levele.

Ekkor történt az is, hogy Szabó Tímea, országgyűlési képviselő beadványban fordult a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósághoz (NMHH) a Hír TV híradós anyaga miatt. A politikus a beadványában úgy vélekedett, hogy a Hír TV műsora emberi méltóságot sértett, nem felelt meg a szabályok alapján a tájékoztatási kötelezettségnek.

A *Media1.hu* számolt be most róla, hogy a Médiatanács megtárgyalta a beadványt és az eljárás megindítását elutasította. Indoklásukban arra hivatkoztak, hogy „az emberi méltóság és az alkotmányos rend megsértésére utaló vélemény nem volt azonosítható a műsorszámokban. A tájékoztatási kötelezettség felügyeletére a rendelkezés deklaratív, alapelvi jellegére tekintettel a médiaigazgatási szabályok nem írnak elő hatáskört a Médiatanácsnak”.

Emellett kiegyensúlyozottsági panaszként sem tudták kezelni a politikus bejelentését, mivel annak előfeltétele, hogy a kérelmező először a médiaszolgáltatóhoz forduljon kifogásával, ez azonban nem történt meg.

Megemlékezések a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapján

Forrás: facebook.com, szombat.org, varosikurir.hu

2020. április 16., 17. 2001 óta minden évben április 16-án tartják a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapját, arra emlékezve, hogy 1944-ben ezen a napon kezdődött a hazai zsidóság gettóba zárása.

Orbán Viktor miniszterelnök a *Facebook*-oldalán posztolt egy fotót Rejtő Jenő író nemrég elhelyezett botlatókövéréről, aki a vészkorszak idején munkaszolgálatban, a keleti fronton veszett oda. A kormány nevében Varga Judit igazságügyi miniszter kavicsot, virágot és méceszt helyezett el a *Cipők a Duna-parton* emlékműnél csütörtökön. A helyszínen az M1 aktuális csatornának

nyilatkozva azt hangsúlyozta: „A veszteség óriási. És a veszteség nem csak a zsidóság vesztesége, hanem egész Európa vesztesége, és nem csak a magyar zsidóságé, az egész

forrás: szombat.org

magyar nemzeté. Éppen ezért nagyon fontos, hogy az elkövetkezendő generációkat is, folyamatosan az emlékezés segítségével figyelmeztessük, hogy milyen tragikus következményei vannak annak, ha egy nemzet elveszíti szabadságát, és az emlékezéssel kell folyamatosan figyelmeztetnünk az elkövetkezendő generációkat arra is, hogy ilyen soha többet nem fordulhat elő a világban. A magyar kormány büszke arra, hogy hazánkban virágzó kulturális és hitéletben, biztonságban élhetnek zsidó honfitársaink.”

A holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapján Gyöngyösi Márton, a Jobbik európai parlamenti képviselője szintén a Facebook-oldalán tett közzé sajtóközleményt, amiben „emberi ésszel és szívvel felfoghatatlan, kegyetlen szörnyűségnek” nevezi a Soát. Mint ismeretes, Gyöngyösi Márton képviselő néhány évvel ezelőtt még így óvta volna a parlamentet és Magyarországot: “felmérjük azt, hogy az itt élő, és különösen a Magyar Országgyűlésben és kormányban hány

olyan zsidó származású ember van, aki bizonyos nemzetbiztonsági kockázatot jelent Magyarország számára.”

Az MSZP is közleményt adott ki az emléknapon. Ebben többek között azt írják: „A mai napon emlékezünk meg a holokauszt magyarországi áldozatairól. Mindazokról, akiket a magyar állam akkori vezetői elárultak azzal, hogy kiszolgáltatták őket a gyűlölet politikájának és közreműködtek a kifosztásukban, szervezett

összegyűjtésükben és deportálásukban, végső soron a meggyilkolásukban.”

Másnap, Gábor György filozófus, előbb egy Facebookon közzétett bejegyzésben - aztán ugyanezt a *Városi Kurír.hu* is közölte

- a hivatalos megemlékezések kapcsán kifejtette: „Magyarország 1944. március 19. előtt szabad országgént tette a magyar zsidósággal mindazt, amit megcselekedett: a zsidóság fokozatos jogfosztását szolgáló törvényeket egy szabad ország törvénykezése alkotta és szavazta meg.”

Varga Judit (forrás: MTI, Kovács Tamás)

EGYÉB HÍREK

18 százalékkal nőtt az antiszemita incidensek száma világszerte 2019-ben

Forrás: neokohn.hu, jpost.com

2020. április 20. A *Neokohn.hu* a *Jerusalem Post* cikkét ismerteti. Az izraeli napilap a Kantor Centernek, a Tel-Avivi Egyetem intézetének felméréséből idéz. Ebből az derül ki, hogy 18 százalékkal megnőtt a személyek és ingatlanok ellen elkövetett antiszemita megnyilvánulások száma világszerte 2019-ben az egy évvel korábbi adatokhoz képest.

A Kantor Center jelentése szerint összesen 456 incidenst jegyeztek fel, amiből 169 esetben zsidó személyek elleni fizikai támadás történt — ez 22 százalékos növekedést mutat a 2018-as adatokhoz hasonlítva. 129 esetben magántulajdon ellen, 77 esetben temetők és emlékhelyek ellen hajtottak végre ilyen jellegű bűncselekményt. 53-szor zsinagóghoz és 28 alkalommal közösségi központhoz vagy iskolához kellett rendőrt hívni. 2019-ben hét zsidó személyt gyilkoltak meg antiszemita támadásokban.

Moshe Kantor, a központ alapítója és az Európai Zsidó Kongresszus elnöke szintén figyelmeztetett az antiszemitizmus veszélyeire. Szerinte a tavalyi adatok mellett az ideai tendenciák is aggasztóak, ugyanis egyre több koronavírushoz kapcsolódó összeesküvés-elmélet terjed.

„A COVID-19 pandémia kezdete óta jelentősen megnövekedett azoknak a vádaskodásoknak a száma, amik szerint a zsidók — egyénileg és kollektíven is — a vírus terjedése mögött állnak, vagy közvetlen profitot élveznek belőle” - mondta Kantor, aki egyúttal a szélsőséges erők megerősödésétől is tart.

Megemlékezés a járvány árnyékában

Forrás: MTI, zsidó.com, atv.hu

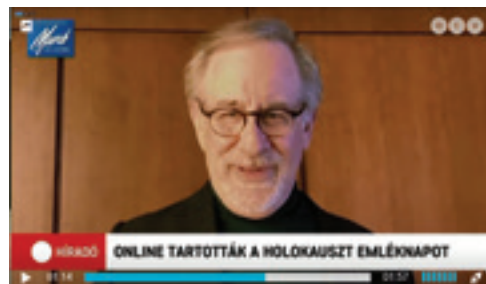
2020. április 22. Április 21-én volt a holokauszt áldozatainak emléknapja Izraelben. A rendezvényeket azonban a koronavírus-járványra tekintettel az interneten rendezték meg. A túlélők személyes jelenléte nélkül zajlottak idén a holokauszt-megemlékezések Izraelben.

Mint minden évben, idén is megállt az élet egy percre délelőtt, amikor az egész országban megszólaltak a szirénák, hogy a második világháború alatti zsidóüldözés hatmillió áldozatára emlékeztessenek.

Auschwitzban elmaradt az Élet Menete, miután Lengyelországban is betiltották a nagy rendezvényeket. A Jad Vasem holokauszt-émlékmúzeum zárva tart a járvány miatt, de interneten közvetített előadásorozattal, és a *Zsidó zsidómentők, egy mindenkiért* című virtuális kiállítással készült a jom hasoára.

A Kneszetben tartott megemlékezésen Benjámin Netanjahu felolvasta a vészkorszakot túlélő apósa versét, Beni Ganz pedig Mezőkovácsházáról származó és Bergen-Belsenben felszabadult édesanyja emlékét idézte fel.

„Soha nem volt a mostanihoz hasonló emléknapunk. De most összegyűltünk az első virtuális Élet Menetén. Ez a virtuális összegyűlés nem csak arra ad lehetőséget, hogy visszaemlékezzünk a múlt szörnyűségeire, hanem arra is rávilágít, hogy milyen kihívásokkal néz szembe a közösségünk a mai napig.” - mondta Steven Spielberg a virtuális eseményre készített üzenetében.

forrás: ATV, Steven Spielberg

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ELJÁRÁSBAN KEZDEMÉNYEZETT ÜGYEI

Ebben a hónapban új eljárást nem kezdeményezett Alapítványunk és korábbi eljárásainkkal kapcsolatban sem kaptunk értesítést.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	április 8.	Nem indít eljárást az NMHH a Hír TV kitörés napi neonáci megemlékezésről szóló riportja miatt	Hivatalos és civil reakciók
2.	április 16., 17.	Megemlékezések a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapiján	Hivatalos és civil reakciók
3.	április 20.	18 százalékkal nőtt az antiszemita incidensek száma világszerte 2019-ben	Egyéb hírek
4.	április 22.	Megemlékezés a járvány árnyékában	Egyéb hírek

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Liga, mint európai szervezet helyi partnerekkel együttműködésben végzi munkáját. Magyarországi partnere a Tett és Védelem Alapítvány, amely zsidó szervezetek civil kezdeményezése és a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtsük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!
Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.

CEJI, 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: SagePublications.

Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Tett és Védelem Liga,
Szalai Kálmán titkár

Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató,
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Bodó Gábor kutató, Brüsszel Intézet
Monitoring Csoportjának tagja
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: **Bodnár Dániel** filozófus,
Tett és Védelem Liga Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki **Dr. Kovács András** szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.
A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a
jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag
a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a
forrás pontos megjelölésével.

2020 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM LIGA

1040 Brüsszel, Rue de Froissart 109.
<http://www.apleu.org>

